

Evaluering af Pioneruddannelsen

Januar 2010

Pioneruddannelsen

Pioneruddannelsens målsætninger

Pioneruddannelsen var et pilotforløb under Pionerkampagnen, der havde til formål at udvikle og afprøve et efteruddannelseskoncept for lærere og undervisere. Pioneruddannelsen skulle klæde lærere og undervisere på til at udvikle elever og studerendes innovative kompetencer. Undervisningen var tilrettelagt omkring aktiv involvering, hvor der hovedsageligt blev lagt vægt på at opbygge erfaringer med innovativ didaktik og etablering af netværk med henblik på at inddrage omverdenen i undervisningen. Deltagerne på Pioneruddannelsen skulle yderligere medvirke til at forankre innovationskulturen på deres uddannelsesinstitution.

Målet var således, at deltagerne efter at have afsluttet Pioneruddannelsen kan:

- undervise ud fra en innovativ didaktisk model
- gøre brug af netværk og inddragelse af omverdenen
- fungere som forandringsagenter på egen institution

Pioneruddannelsen sigtede således både på at udvikle kompetencerne hos den enkelte deltager, men også på at sætte skub i en innovativ udvikling på uddannelsesinstitutionerne. De syv Pioneruddannelsespilothold, der er blevet gennemført af Undervisningsministeriet, har haft 180 deltagere fra 90 forskellige uddannelsesinstitutioner.

Det første pilothold blev evalueret selvstændigt og resultaterne herfra blev indarbejdet i Pioneruddannelsen inden de sidste seks pilothold blev sat i gang. Nærværende evaluering omfatter disse sidste seks pilothold, der blev gennemført i perioden november 2009 til maj 2010. Efter at have afsluttet fjerde og sidste modul fik deltagere tilsendt et spørgeskema. Evaluering er udarbejdet på baggrund af besvarelserne af dette spørgeskema¹.

Resultaterne

Evalueringen viser overordnet at Pioneruddannelsen er lykkedes med ovenstående målsætning. Deltagerne er i langt overvejende grad tilfredse med deres udbytte af Pioneruddannelsen, og besvarelserne viser, at deltagerne bruger den innovative didaktik i deres egen undervisning ligesom deres deltagelse på Pioneruddannelsen har været medvirkende til udbrede innovationskulturen på uddannelsesinstitutionerne. 97 % svarer således at de mener, at Pioneruddannelsen har givet dem konkrete innovationsværktøjer, som de vil anvende i undervisningen fremover².

Undervisning i innovativ didaktik

Modul 1 og 2 på Pioneruddannelsen rettede sig mod arbejdet med innovativ didaktik. Det første modul på Pioneruddannelsen skulle skabe en fælles forståelsesramme, der skulle danne grundlag for de følgende moduler. Udgangspunktet var KIE-modellen, og der præsenteredes en række konkrete metoder til at inddrage modellen i undervisningen. Ambitionen var at få innovationsbegrebet konkretiseret og gøre det anvendeligt. Andet modul på Pioneruddannelsen byggede videre på KIE-modellen. Her var fokus på relationen mellem lærere/undervisere og elever/studerende, hvorledes der skabes flow i arbejdsprocesser, samt de fysiske og organisatoriske rammer for undervisningen.

De adspurgte var i overvejende grad positive i deres tilbagemeldinger på undervisningen på modul 1 og 2. Således svarede 94 %, at de i forlængelse af modul 1 og 2 havde fået et godt kendskab til KIE-modellen og 91 % svarede, at de har fået nye brugbare værktøjer til innovativ undervisning.

---

¹ Al evalueringsdata kan rekvireres ved henvendelse til Undervisningsministeriet.

² Der er 71 der har besvaret spørgeskemaet. Procenttallene indeholder besvarelserne ”helt enig” eller ”delvist enig” og den resterende del af besvarelserne tilhører således kategorierne ”hverken enig eller uenig”, ”delvist uenig” og ”helt uenig”.

Netværk og inddragelse af omverdenen

Modul 3 fokuserede på netværk. Brug af netværk er en central kompetence hos den innovative underviser, da netværk blandt andet kan være væsentlig kilde til tværdisciplinaritet i undervisningen. Desuden kan eksterne parter være opdragsgivere til konkrete problemstillinger som man kan arbejde med i undervisningen og dermed til at løfte undervisningen ud af klasselokalet. På modul 3 præsenteredes konkrete redskaber til undervisningsforløb, der inddrager eksterne aktører.

78 % svarede at modul 3 havde givet dem gode værktøjer til at inddrage eksterne aktører i undervisningen.

Forandringsagenter på egen institution

Modul 4 var for deltagerne vedkommende centreret omkring deres kommende rolle som Pionerguiden. Deltagerne skulle lave en strategi for, hvorledes de så deres fremtidige rolle på uddannelsesinstitutionen. Derudover inviteres lederne også med på dette modul. For lederne vedkommende fokuseres der på, hvordan de kan medvirke til, at en innovationskultur kan finde fodfæste på uddannelsesinstitutionen.

78 % svarer at de føler sig klædt på til at videregive innovative undervisningsværktøjer til deres kolleger. 75 % på evalueringstidspunktet havde videregivet værktøjer fra Pioneruddannelsen til deres kolleger på uddannelsesinstitutionen. Det fremgår yderligere af besvarelserne, at 92 % oplever det som en styrke, at man deltager parvis, når de skal videregive innovationsværktøjer til deres kolleger på uddannelsesinstitutionen, og at de har brugt deres kollega til blandt andet at reflektere over modulerne, planlægge undervisningsforløb og udbrede kendskabet til innovative undervisningsværktøjer på uddannelsesinstitutionen.

Konklusion

Pioneruddannelsen har levet op til de overordnede målsætninger og fremstår således som en bæredygtig efteruddannelse i innovativ didaktik. Pioneruddannelsen sigtede som beskrevet ovenfor på at udvikle kompetencerne hos den enkelte deltager, men også på at sætte skub i en innovativ udvikling på uddannelsesinstitutionerne.

Udviklingen af kompetencerne hos den enkelte deltager i forhold til den innovative didaktik udgøres primært af modul 1 og 2 i Pioneruddannelsen. På disse to moduler arbejdede deltagerne med at forandre undervisningen i klasselokalet. På modul 3 og 4 blev der sat fokus på, hvordan den innovative undervisning også kan foregå uden for klasselokalet - både når omverdenen bliver inddraget og når deltagerne skal udfylde rollen som Pionerguiden. På de sidste to moduler blev deltagerne således i højere grad udfordret på at tænke uden for undervisningens vante rammer. Evalueringen peger på at denne del af Pioneruddannelsen er en større udfordring for både deltagerne og undervisere. Tilbagemeldingerne viser dog også, at størstedelen af deltagerne på disse moduler rykkede sig og gav sig i kast med konkrete projekter; både i forhold til inddragelse af omverdenen, men også i forhold til at videregive innovative kompetencer til deres kolleger.

Pioneruddannelsen fremadrettet

Pioneruddannelsens koncept er blevet videregivet til professionshøjskolerne og evalueringen bør ses i sammenhæng med dette koncept. Pioneruddannelsen udbydes i øjeblikket på professionshøjskolen Metropol. Det vides desuden af University College Syddanmark også arbejder på at udbyde Pioneruddannelsen. Der kunne yderligere laves en selvstændig analyse af hvorvidt Pioneruddannelsen har givet den ønskede forandring og forankring på uddannelsesinstitutionen. Dette kunne undersøges ved at spørge ind til, hvilke konkrete projekter der er opstået som resultat af deltagelse på Pioneruddannelsen.